

טיב הקהילה

י"ז ע" קהילת שחתי בבית ד' אויף אידיש

משפיעת מייד ורובנו תהיה
חבי ונאמלת הפון רחמנוי שלום א

ב"ק

ט"ז תמוז תשפ"ה

א' די ימים ליל חנוכה ודולת

זמני הדלקת הנרות ומצו' ש"ש

הדרג'	7:12
מזבזיק	8:30
ר"ת	9:04

סיוק"א א' 8:19

סיוק"ש ב' 9:11

סיוק"ש ב' 10:22

ליל חנוכה: 11:00

ליל חנוכה: 11:00

טיב

המערכת

דאס שאנד און איר תועלת

שלמה המלך זאגט אין קהלת (ג' כ') אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. זענען מיר דערפון אז יעדער איינער פון אונז דארף האבן כפרה.

דעריבער דארפן מיר זיך מחבונן זיין און זען מיט וואס קענען מיר אויפלייגן ווערן צום איבערשטן אזוי ווי א קענטע צו זיין האר. און אט לייגן מיר פאר איין דער לשון פונעם הייליגן בית ארז, וועלכער האט געמאכט פאר אונז דעם חושבן וואס איז די בעסטע פארן מענטש אויסצוקלייבן כדי צו באקומען א כפרה וזה לשון קדשו: כי הנה על האדם לעבדו יסוריו לכפר על עוונותיו. ואם ישאלו אדם בטהר לבו ללכת לעבודי, בהפסד ממונו, או במיתה בגים רחל, או שפא תסכים שיכר' בנקדחת ובחשפת בקריו וחמסיו, במיתה וניהגום הרי את כל אלו לא יאבה ויוצק ויאמר חס ושלום רחמנא יצילנו, אם כן בטהר יתכפרו חטאיו, רק עצה אחת יש לו ויתן למסכתו לחי ישיבע בהרשית היינו שייסבל תורה בשהתקדש ואז ישיבע מסאכל ומשנה בלא שיעצורף להתענות עד כאן לשון קדשו.

לאמיר סאכן א פשוטער און שנעלער חשבון - יעדער שטראף וועט דאך גענדליך זיין שווער פארנעמען, אבער דאס שאנד איז דאך נישט עפעס וואס טוט וויי, און כאטש בשעת מעשה איז עס עפעס וואס איז אונז א דער מענטש זאל זיך שפירן שטארק דערגרייכט, אבער דערנאך לידעט ער שוין נישט, און ער ווייטער לעבן א רואיג לעבן, און קיין שום צער און נעמט נפש.

און אויך פאר איינער וועלכער קלייבט בעסער אים דעם אדערן אויסוואל און וויל ענדערש לייזן צער פאר א לאנגע צייט, ווי איידע צו לייזן ביזנעס ברענגט דארט הרה"ק רבי אהרן קארלינער ז"ע נאך א מנהל המחשבה בשם דער הייליגער רמ"ק ווי פאלגט: העקלה מכל התשובות שבעולם הרי לכלל העלילות החרושים והנזופים שדור אס' ספק עצמו לשם כפרה יבטל מדבריו תורה ושפא יקרא חוטא אכל כשיסבל עלבנות אפשר לו לאלל ולשחות ועוונותיו מתקפדין. עד כאן לשון קדשו. און דערפון לערנען מיר ארויס אז דער ביזן איז די בעסטע כפרה אין אלע הנושאים.

אויף ווי ווייט עס העלפט די כפרה וואס קומט ארויס פון שאנד - זענען מיר אין די פרשה פון איר וואך. ווען דער איבערשטער האט אויפגעדיקט די אויגן פון בלעם האט דער מלאך געזאגט צו אים: 'אולי נטהה ספרי כי עתה גם אתה בדרכי ואותה תחיות', און רש"י אס' פירש, אז ווען די אייזל וואלט נישט געהרגעט געווארן וואלט דער מלאך געהרגעט בלעם. און אויב דער מלאך האט אים אזוי געזאגט, איז דאך נישט קיין ספק אז בלעם איז אדורא געווען חייב מיתה, און פונעםטוועגן ווערט ערקלערט אין רש"י אז דער מלאך האט אים ווייטער געזאגט, אז וויבאלד די אייזל האט אים געלויבט און ער האט נישט געקענט שטיין אין איר שטראף-דייט, האב איך איר געהרגעט. כדי מען זאל נישט זאגן אז זי איז די אייזל וועלכער האט געמאכט אז בלעם זאל געהרגעט געווארן דורך איר שטראף-דייט.

זענען מיר דערפון, אז נישט נאר איז בלעם דעמאלסט געראטעוועט געווארן פון טויט, נאר שוין האט איר געהרגעט זיין אייזל כדי זי זאל אים מער נישט פארשעמען. און דאס אלעס איז איר טראגעדיע וואס בלעם איז געווען א רשע להכעיס, און קליחומר פאר איינער וועלכער איז נישט אזוי שלעכט ווי ער.

(עפי' טיב התורה - בלק)

טיב

הפרשה

מה אקוב לא קבה קל

די שמירה עליונה וואס ערליכע אידן

האבן אייביג

אין די וואכענדיגע סדרה לערנען מיר איבער די פרשה פון בלק און בלעם ווי אזוי זיי האבן געוואלט שעלטן די אידן און זיי אויסברענגען דורך זייער קללה און ווי אזוי הקב"ה האט מציל געווען די אידן פון די ביטערע קללה פון בלעם און צושטערט זייערע פלעגער.

ווי עס איז מבואר אין אלע מפרשים האט כלל ישראל נישט געוואוסט בשעת מעשה וואס עס גייט פאר און זיי דארפן זיך היטן פון די קללה אבער דאך האט זיי הקב"ה אפגעווישן, ווייל ווען אידן גיין אין די גטע וועג וועט זיי הקב"ה אפ אפילו אז זיי ווייסן נישט פון דעם ווי דער נביא זאגט אין ירמ' [א' ב] ומאותות השמים אל תתור און ווי רש"י זאגט אין בראשית [א' ד] אז ווען מען טוט די רבון השם דארף מען נישט דאנהען וועגן פורעניות.

מיר ווייסן אז טראץ וואס הקב"ה קען סתפר זיין די קללה פון בלעם אבער דאך האט הקב"ה אויסגעשטעלט די וועלט בדרך הטבע און בלעם איז געגען דער כח פאר בלעם צו קענען שעלטן, און מיט דעם אלעם האט ער מציל געווען כלל ישראל פון זיי אפילו אז דעם וואס כלל ישראל זאל וויסן - ווייל ווען אידן זענען מקיים דער רבון יי ויתורין יי פורעניות פון אלע פורעניות.

די מעשה האט פאסירט בימים הרם אבער דאס איז א לימוד אויף לזכרון אז אויך ווען עס קומט א צרה אויף כלל ישראל דארף איד נישט אונטער פאר דעם און לעבן אין דאגה אויב א איד פירט זיך ווי עס דארף צו זיין - ווייל אז מען פירט זיך ערליך און אפגעניצט וועט הקב"ה אויף אונז און מיר זענען אפגעניצט, ווי די משה דערגיילט [מכתב דף ג'] אז מען האט דערגיילט פאר רבי חנינא בן דוסא אז עס איז דא א גיפטיגער שלאנג מיט'ן נאמען ערוד און ער ביסט מענטשן. האט רבי חנינא בן דוסא געבעטן פון די פארציילער אז זיי זאלן אים ווייסן וואו איז די לאך וואו דער ערוד קומט ארויס און בייסט.

האט מען געוויזן פאר רבי חנינא בן דוסא און ער האט געלייגט דארט זיין פוס און דער שלאנג איז ארויסגעקומען אים געביסן און דער שלאנג איז געשטארבן.

דערגיילט די גמרא אז רבי חנינא בן דוסא האט גענומען די שלאנג אויפ'ן פלייצען און איז ארויס אין שול און געוויזן פאר זיינע חברים אז נישט די שלאנג הרגט נאר דער

<<< הקטן און עמוד ב' >>>

פען קען הערן שפועס'ן און דרוש

פון מורנו ורובנו שליט"א - אין א עקסטערע נופער

אידיש: 073-2951321 073-2951320

טיב
הנודעות

ליל חנוכה: 11:00

מעשיות אויף השגחה פרטית

אברהם חייק לייזער

דער וואונדערליכער שדכן

יענער פארמיטאג ווען איין פארקויפערקע איז געשטאנען אין געשעפט און פארקויפט פראדוקטן, האט זי און וויסטיקן חלום נישט גע'האלט'ט וואספארא מאדנע געשעעניש גייט איר באטערפן אין די קומענדיגע שעה.

די געשעעניש האט זיך אנגעהויבן אין די שפעטע פארמיטאג שעה, ווען זי האט מיטאמאל געהערט היסטערישע געשרייער אינדרויסן פון איר געשעפט.

זי קולות זענען געווארן נענטער. זי איז ארויסגעלאפן צו זען וואס עס האט פאסירט.

נאך איידער זי איז אנגעקומען אינדרויסן האט זי געזען ווי די פארקויפערקע פון א שכינדלדיגע געשעפט איז בלאס און דערשארקן און זוכט וואו צו אנטלויפן.

אין די ערשטע מינוטן האט זי געמיינט אז א טעראריסט האט איר באפאלן, אבער דאן ווען זי איז געקומען צו זיך האט זי דערציילט וואס איז געשען מיט איר.

"איך שטיי ביי די קעשיר פון די געשעפט און איך סערוויר די קליענטן. שטיינדיג דארט האט א קליענט געבעטן אז איך זאל אים ברענגען א פראדוקט פון די געשעפט. די סארט פראדוקט וואס ער האט געבעטן ליגט אינעווייניג אין די סטארעדזש פון די געשעפט."

"זוכנדיג צו סערווירן דעם קליענט האב איך אים געבעטן ער זאל ווארטן א מינוט, איך גיי ברענגען נאך סחורה פון דער סטארעדזש. איך בין אריין אין סטארעדזש און טאפנדיג די סחורה האב איך באגעגענט א מיידל..."

"איך גיי נישט צוריק אריין אין געשעפט ביז ווען מען נעמט אוועק דער מיידל פון דארט..." האט זי געזאגט, און זי איז געבליבן ביי מיר אין געשעפט.

מיר האבן זיך פארבינדן טעלעפאניש מיט דער אייגענטומער פון די געשעפט און אים דערציילט וואס עס גייט פאר, און געבעטן אז ער זאל קומען צו גיין און באהאנדלען וואס ס'דארף באהאנדלען.

קיינמאל פריער האב איך נישט געהאט קיין באזונדערע נאנטקייט מיט די פארקויפערקע אבער יעצט אז מיר זענען געשטאנען און גערעדט האבן מיר זיך אריינגעלאזט אין א שמועס.

איין פארקויפערקע האט געזאגט פארן צווייטן אז זי האט חתונה אינעם קומענדיגן חודש.

"און דו?" האט איינע צוריקגעפרעגט פארן צווייטן.

"עס איז א לאנגע מעשה".

עס האט זיך ארויסגעשטעלט אז זי איז אן עלטערע מיידל און די שידוכים וואס לטראגט איר איז שוואכע שידוכים און זי טרעפט נישט קיין שידוך אויף דערוויל.

"די סיבה דערצו איז ווייל איך האב געהאט א תקופה וואס איך בין געווען א שוואכע מיידל. דאן איז ארויס אויף מיר א שלעכטע נאמען און וויפיל איך האב פרובירט ריינצואשטן מ'ן פלעק גייט עס נישט. עס איז געבליבן, און איך שטעט זיך מיט שידוכים".

רעדנדיג אזוי איז איינגעפאלן פאר די ערשטע מיידל א בליצענע שידוך. זי האט גלייך אנגעהויבן טון דערוועגן, און די שידוך איז געווארן א שידוך און די עלטערע מיידל איז א כלה געווארן.

עס האט זיך ארויסגעשטעלט אז דער שדכן איז געווען נישט קיין צווייטער ווי דער קליין מיידל וואס איז געווען ביי איר אין געשעפט.

[צווייטער אקט: דער דאס האט א שטח]

חטא איז מסיח. זי זעלבע בחינה האט מען געזען אין אלע דורות ביי אלע צדיקים, אז די צדיקים וואס זענען דבוק אין הקב"ה זענען אייביג אנגעהערטן בהשגחה העליונה פון אלע זאכן וואס זענען מ'יך. ווייל נישט דער טבע איז מסיח נאר דער חטא איז מסיח און די זעלבע זאך האט מען געזען אויך דא אז נישט די קללות פון בלעם האט נדום געווען, נאר הקב"ה האט מצלי געווען כלל ישראל פון זיי ווייל כלל ישראל איז געווען ערליך און ארויסגעלאפן. און אויף אזא עדה קדושה שאדט נישט קיין שום זאך.

מען זעט נאך מער פון דעם, די תורה דערציילט אזא ווען בלעם הרשע האט געזען אז ער קען נישט נמצא זיין די אידן, האט ער געזען פאר בלק אן עצה אז ער זאל מחטא זיין כלל ישראל.

דער רשע בלק האט טאקע אנגענומען די עצה און מחטא געווען כלל ישראל און גלייך ווען זיי האבן געזינדיגט האט די פרויערע געקענט חל זיין און עס איז געשטארבן פיר און צוואנציג טויזנט אידן, ביז ווען פרנס האט געהרג'ט זמיר בן שלום און די מניפה האט זיך אפגעשטעלט.

מען רעדט פון די זעלבע כלל ישראל און די זעלבע תקופה, און דא האבן זיי זוכה געווען צו אזא השגחה עליונה אז מען האט זיי אנגעהערט, און דא האט חל געווען די ענינים. דער חילוק איז ווי געשמעקט איז די חלק פון די קיום המצוות. אזוי לאנג ווי זיי האבן געהערט די מצוות האבן זיי געהאט א שמירה לעילונה, אבער אין דער רגע וואס זיי האבן חטא געווען איז די השגחה לעילונה אראפ פון זיי.

דאס דארף זיין א לימוד פאר אזא ווי ערליך און אנגעהערט מען דארף זיין - ווייל נאר ווען מען איז ריין און אנגעהערט איז מען זוכה צו א שמירה לעילונה צו בלייבן אנגעהערט און זוכה ווערט ניצול סכל צדה געווקה.

איך האב איינגען געהאט אז מען קען דא ארויסלערנען נאך א וויכטיגע נקודה. ווי געזאגט ווייסט מען דאך אז כלל ישראל איז געשטאנען ברום המעלה און זוכה געווען צו א שמירה לעילונה, און א שטיק צייט שפעטער זענען זיי אראפגעפאלן צו אזא נידריגער מצב נאך דעם וואס זיי זענען נכשל געווארן אין די חטאים.

די נקודה דארף זיין א לימוד פאר אזא. מען רעדט דאך פון א נאך דיעה און מיט דעם אלעס זענען זיי געפאלן אזוי נידריג נאך דעם וואס עס איז אנטערגעקומען פאר זיי א נסיון, און דאס קומט אזא לערנען די שוואכקייט פון א מענטש ווען עס קומט אים אנטוער א נסיון, אז אויך אזעלכע גענויגענע אידן זענען נכשל געווארן.

מיר זענען צו קליין צו פארשטיין וואס דארט האט זיך אנגעפאלן אבער די תורה שרייבט עס ווייל עס איז א לימוד און דאס לימוד איז איבער דער כח פון די תורה און ווי שנעל מען קען אראפפאלן ביי איר פון אויבן ביז אונטן.

די עצה קען דעם איז א שמירה יתירה און שטרענגע גדרים וסינים און אויך אסאך תפילות ותחנונים אויף דעם.

מען שטייט זענען אין די זעלבע טעם ווען די נאס איז פול מיט הוואס און מען דרייט זיך מער אין די נאס און מען קען נענטער דורכפאלן אין די ענינים. אין אזא צייט דארף מען א זיכערות יתירה איבער די ענינים און מען דארף זיך שטארקן און זיך הימל ווייל ליידיג איז גרינג אריינגעפאלן אין די נעץ פון דעם יצר הרע.

זאל הקב"ה געבן אן מען זאל זיך קענען האלטן בקדושה ובטהרה און זוכה זיין צו די שמירה לעילונה וואס מען איז זוכה אז מען פירט זיך ערליך בקדושה ובטהרה.

אז רש"י מפרש, "מה טוב אחיק" – וי גט איז דער געגעלט פון משכן שילה און דער בית המקדש ווען זיי זענען געווען באזעצט, וויבאלד מען איז דארט מקריב קרבנות אז דער איבערשטער זאל אונז טוהל זיין. משכנתא – אויך ווען זיי זענען חרוב, וויבאלד עס איז א משכון אויף איר, און זייער פארשטאנדענע איז א כפרה פאר די נפשות אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (איכה ב' יא) "כלה ה' את חמתו, און אין וואס האט ער ארויסגעלאזט זיין צאן, יצאת אש בציון". און אזוי שרייבט אויך רש"י ז"ל אנהייב פרשת פקודי (שמות ל"א).

און אין ספר'ת תולדות אדם (פר' פקודי) ווערט געפרעגט א געוואלדיגע קושיא דערויף, פון א סוגיא וואס ווערט געברענגט אין די גמרא אין מסכת בבא מציעא (ק"ד): וועגן די הלכה פון א משכון, אז זייערער וואס וואס אין נפש תלמידי ב' אז אסור עס צו נעמען פאר א משכון.

און פאלגט אין זיין הייליג לשון: "קשה לכאודת האין זה יוכל כביכול הוא וזה ודבור שמו לקבל המקדש מאתם עבדו 'משכון' הלא כתוב בתורה (דברים כ"ו, ו) לא יבל רחמי וירכב כי נפש הוא חבל, שכל שזיות הנפש הליה בו אסור לקבל למשכון. וגם אם כסות הלכה היא בלי להחזירו בלילה ואם כסות יום מחזירו בבקר (שמות כ"ב כ"ד וכו'). ואף זה יוכל הש"ת לקבל למשכון המקדש מאתם, הלא כל חיות נפשנו מליה בו וזה היה כסות שלנו ביום ובלילה נתנו עלינו סכל דבר. וכל ההשפעת טובות בן בנף וזה בגופי היה על מביט קדשתו ופארנאגט, וכשלקח המקדש מאתם לקח כל החיות מאתנו". בי אהער די קושיא.

געשטערט ער דארט א וואונדערליכער תירוץ, וועלכער טראגט מיט זיך א געוואלדיגע יסוד, און א סודר טענה אינעם לערנען דער ענין פונעם חורבן איבער וועלכער מען קלאגט אין די קומענדיגע טעג. וואו לשון קדש: "והתרוצו הוא שכידין עושה עמנו והש"ת און קדש: צדק וישר הוא שפירש מעשיתם כתיב (שמות כ"ו) כי הוא כסותה לבדה הוא שפלו לעדו כן וזה כי יצאק אל ושמעתי כי חנון אלי. בהו הפסוק רמז הש"ת תרוצו מספיק לקשיא הלא הש"ת ויבט מעצפה שיראדם עמו יתישבו בדעתם היתב זאת אין שפסוק לם המקדש, אשר היה לם חיות הנפש וכסות יום וילילה ואין לם כסות לעצמם. ובמה להחיות נפשנו... ותקם ומיד באו אדם משיאל משה און דברת, ודברת אלוש על חסיון בן קדש, אין מחיה ל הש"ת המקדש ללבו, ומשנה שכנית עלי, ותועם מעבודתו ית כל מיני מתיקות יעבודת עני עוה"ב."

וזהו: "וזה כי יצאק אל ושמעתי" – באם יצאק אדם לם ויתמסר בכל לבו לם החסיון שיש לם מהמקדש, אזי תקף 'שמעתי', ונתן לם מהשכון בחוהה כדין חסיון ומשנה שכנית עלי, ויכל להמשיך לם השפעת טובות חסיון פון המקדש העליון הבא אליה.

"וכאשר יצאו לם הש"ת שכל ישראל ביחד ישובו בתשובה שלימה לפניו ויחברו, וכל דאגתם ומאמיל יאזו ויקר לזכות עד להבית המקדש, אשר הוא כל חיותם ויהיה חיותם יחד: ישראל המקדש הכללי, שהוא לכל ישראל ביחד."

והנהגה בזה, מי שזוכה לזאת עבוד המקדש, ויוצא בכל לבו ונפשו להש"ת על זה אזי מיד מתן לם חסיון ונפשו שיש להאדם במקדש, ותועם מעמם העליון... והתחברו הכלליות המקדש של עם כל מלי

הער ביר

המקדש וואס איז

פאר 'משכנתא'

געווארן צוליב די

זינד פון די אידן

"מה טוב אחיק יעקב משכנתא ישראל" (כ"ה)

לחן לנג. זאת תליי שכל ישראל ביחד יאנחו ויזעקו על זה מקדוה לבם וזא גדול יהיה כבוד הבית האחרון פון הרקשון (חגי ב' ט) כן יהי רצון ממךהוה בסיני אמן, עד כאן לשון התורה, עד דארט באריכות.

~ ~ ~

אינם פון די וואונדערליכע מידות מיט וועלכע די מענטשן פון 'ירושלים' של מעלה אינעם פריערדיגן דור זענען געווען שטארק קענטליך אין די מידה פון 'מה שלט על הלב' ווען אלע זייערע געפילן זענען איינגעריכטעט מיט שכל און פארשטאנד, מיט א געוואלדיגע געריכטעטקייט, ווערנדיג באדייטעטער ווישליש ווי אזא נאר לויט ווי די תורה הקדושה ווייזט אן. דערפאר האבן זיי אלעמאל געקענט פארשטארקן דעם רגש אויף אדער אהער לויטן פונעם שולחן ערוך, לויט ווי עס פעלט אויס לויט דער צייט אין די אומשטענדן.

אין די טעג פון בין המצרים אום שבעה עשר בתמוז און אום השעה באב איז די אבילות אויפן חורבן בית המקדש געווען שטארק קענטליך אין די שולן פון ירושלים עדי הקדש. די אבילות אין די געוויזן און געווען מיט א געוואלדיגע אסמול ווייטאט און דאס מיטגעפיל מיטן צער אויפן גלות השכינה הקדושה וועלכע וואלנערט זיך אין די שטיוב פון דער עדה, אזוי ווי מיר האבן שוין סארץ געווען אין עטליכע שרעקליכע מעשיות איבער דעם געוואלדיגן ווייטאט און חורבן וואס איז געווען קענטליך אין די פריערדיגע דורות אינעם עיד הקדש והמקדש. אז ס'פירט "ירב הנחמול" וואס איז פאפעליע געאייגנט פאר די טעג פון בין המצרים און אין דעם "טיב המעשיות" אליינע וואס איז אונזער גלויב אין די בין המצרים טעג פון די פריערדיגע יארן וואס מען קען געפנען אין די ספרים פון 'טיב המקדש'.

פון די אנדערע זייט דארט וואו די תורה הקדושה באפעלט און דער פסקדין פונעם שולחן ערוך שטייט און מען זאל נישט פארשטארקן דער געפיל האבן זיך זיך געשטארקט ווי א לייב קען די נאטורליכע מענטשליכע געפילן.

אין ירושלים עדי הקדש, צוריק מיט אבציו יאר און מער, איז געווען נאר אן ערליכער סליח, א ירא שמים מרבים מיטן נאמען ה"ר חיים מענדלסאן זצ"ל, וועלכער איז באוואוסט געווען דורכאויס הקדמות לביתמא. אין אינם פון די יארן זענען זיינע קינדער קראק געווארן מיט א שווערע מחלה, אז עליא, איינער נאכן אנדערן, און נישט האבענדיג קיין טעם מעגלעכע צו אן יענע צייטן, זענען דריי פון זיינע קינדער נפטר געווארן אין א קורצע תקופה, רחמנא ליצל. – מען קען זיך לייכט

געוואלדיגע צער און געוויין וואס האט זיך אפגעזון דארט, ווען זיי האבן זיך געזעצט 'שבעה' אויפן דריטן קינד, ירחם.

אבער אינעם דריטן טאג פון די שבעה האט זיך לייב חיים אפגעגעלט און זיך שטארקנדיג ווי א רבי האט ער געזאגט צו די בני השפחה מיט א שטערנעמשינער גייסט: אויב וועל איך הערן נאך איין געוויין נאכדעם וואס עס גייען אייבער די שבעה טעג וועל איך פארלאזן דאס הויז! – מיר דארפן נישט זיין מער מיט געפיל ווי דער איבערשטער אליין, וועלכער האט אונז באפילן אין די תורה הקדושה איבער דריי טעג פון וויינען און זיבן טעג פון אבילות און מער פון דעם טאג מען נישט צולייגן.

דעריבער שטייט ביי די פטירה פון שרה אמנו עליה (בראשית כ"ב): "ויבא אברהם לספר לשרה ולבנות" (און דאס ווארט 'ללכת' שטייט מיט א קליינע – דאס לערנט אונז אז וויינען האט א שיעור, און מען זאל נישט וויינען מער ווי דער שיעור וואס די תורה האט געגעבן, צו די ווערטער פון די בעלי התוספות אינעם אייבערשטעם פסוק. זע אויך אין ספר חסידים (ס"ט) (ר"ל) א מעשה נורא וואס האט פאסירט מיט איינער וועלכער האט געזאגט צופיל צער איבער א מת.

אזוי האבן געלעבט די אנשי ירושלים של מעלה אין יענע צייטן, ווען זייער נאצגע געפיל 'ס' פון געוויין וועלכע האט געזאגט צופיל צער איבער א מת.

אזוי שטארק איז געווען דער צער פון אידן, אז זייער נאצגע געפיל 'ס' פון געוויין וועלכע האט געזאגט צופיל צער איבער א מת.

אזוי שטארק איז געווען דער צער פון אידן, אז זייער נאצגע געפיל 'ס' פון געוויין וועלכע האט געזאגט צופיל צער איבער א מת.

אזוי שטארק איז געווען דער צער פון אידן, אז זייער נאצגע געפיל 'ס' פון געוויין וועלכע האט געזאגט צופיל צער איבער א מת.

אזוי שטארק איז געווען דער צער פון אידן, אז זייער נאצגע געפיל 'ס' פון געוויין וועלכע האט געזאגט צופיל צער איבער א מת.

אזוי שטארק איז געווען דער צער פון אידן, אז זייער נאצגע געפיל 'ס' פון געוויין וועלכע האט געזאגט צופיל צער איבער א מת.

אזוי שטארק איז געווען דער צער פון אידן, אז זייער נאצגע געפיל 'ס' פון געוויין וועלכע האט געזאגט צופיל צער איבער א מת.

נאר שטארקע הרהורי תשובה האבן געטענען פלאקען אין אים און ער איז פול געווארן מיט שרעקליכע חרטה אויף זיין שרעקליכן זינד, און ער האט געטענען קלאפן און שרייען: 'לא' די שטעכעטיק לאלק פנים אחת אמינעט פנים שנייה - נישט נעגם אז און האב איינמאל דערשטענט מיין נאט, וועל איך אים נאכאמאל דערשטענען?!

ווען די גוים האבן געזען אז יוסף האט זיי פארלאזט און האט חרטה געהאט אויף דאס וואס ער האט געטון און תשובה געטון, זענען זיי געווארן זייער אויפגעגעבן אויף אים און מיט גרויס צארן האבן זיי אים געגעסן און האבן אים אריינגעלייגט אין א דיקע האלץ מיט וועלכע מען רייבט אפ די ברעטער, און אים צופאלן אויף קליינע שטיקלעך! דוקא דאס זיי גאנצע צייט האט יוסף געשריגן אריינס: 'זיין אויז! אויז! שטעכעטיק לבורא!' - ביז זיין נשמה איז ארויפגעגאנגען ריין און לויטער צום באשעפער, ביז האער פונעם מדרש.

ווען מיר זענען זיך מתבונן אין אט די שרעקליכע מעשה, שטעלט זיך א גרויסע קשיא - וויאזוי האט א רשע גמור געווען געטוישט זיין געזינדענדיק און קוה זיין עולמו בשעה אחת? נאר מיט א קורצע צייט שראל און ער געווען א פשוט שראל וועלכער האט זיך דעוואגאט אריינגעווייזן אינעם אריבערשטעלן רוז מיט גרויס חוצפה, און ארויסגעטן דעם מנחה התורה און פלוצלונג איז ער געווארן נחפץ לאיש אחר.

האב אבן געהערט א ביאור נפלא דערפון - וויבאלד יוסף שטייט אז געווען א לייכטזינדיגער מענטש, א קל דעת און מרשיע בריה און האט קיינמאל נישט זוכה געווען אריבערגעווייזן דער שוועל פונעם בית המקדש, און ווי נאר ער איז אריינגעגאנגען פאר א רגע אינעם הייליגן ארץ, באשט עס איז געווען מיט א שלעכטע כוונה האט זיך גלייך אנגעצויגן אין אים דער הייליגער פונק פונעם חלק אלקי שמעל פונעם קודה הפנימית פון די נשמה וואס ווערט קיינמאל נישט פארלאזן, און דער פונק האט זיך אליין אנגעצויגן מיט די געוואלדיגע קדושה פון די שכינה הקדושה וואס ווערט אינעם קדוש ה'. און דער הייליגער נצחון איז אריבערגעגאנגען מיט הייליג פלאם ביז עס האט זיך אנגעצויגן א גרויסן ייטער, און זיין גאנצע צעמאט איז איבערגעדרייט געווארן פון הקצה אל הקצה און מיטן געוואלדיגן כח פונעם רהור התשובה האט ער זוכה געווען זיך צו מוסר נפש זיין על קדושת שמי ייבאר!

- > < -

'כל רדפה השינה בין הפעמים' (ואיכה א' ג), די צוויי לעצטע אותיות פונעם ווארט 'דריפל' און ווארט 'השינה' ענטהאלטן דעם הייליגן שם הרי"ה - דאס לערנט אים אז אים א אידי וואו אמתווייזן נקודת ווערן פון השלח און די לופט נאכאן אריבערגעגאנגען מיט געוואלדיג שטוק און דאס נאר א פאסלעך צייט זוכה צו זיין צו שלמות אויז וואו דאס ווערט פיל ערקלערט אין די ספרים הקדושים.

צום גרויסן ערשטוועגן פון צענדליגער טויזנטער אידן און להבדילו זיין וועלכע זענען דארט געשטאנען אין האבן מיטגעלאפן זיין שרעקליכן קוראזש [אומגלעך]. און אט איז דער רשע אריינגעגאנגען מיט זיין קאפ און דער היינעק, אינעם חכל פונעם בית המקדש, און מיט זיין גרויס חוצפה האט ער ארויסגעטענען די הייליגע נאלדענע סעדה פון אד הייליג ארט, און עס ארויסגעלעפט אינדורס!

ווי נאר ער איז ארויסגעקומען, מיט פראטסטול סעדה און דער היינעק, האט זיך ביי די גוים אנגעצויגן געווען צו זיין געלט, און זיי האבן גלייך צוריקגעגעבן צו זייער קלארן צוואג, און האבן צוגענומען פון אים די סעדה ערקלעכט און עס איז נישט דער שטיינער פון א פשוטער מענטש זיך צו באגיין מיט אים שטייער און פראטסטול און... [די הייליגע סעדה האבן זיי געטראגן מיט זיך קיין רויב צו די קעלערן און ארכיון פונעם ווארטאק, ווי עס איז באוואוסט דער בילד פון די פארהאלטען אידן וועלכע טראגן די סעדה און דער בילד איז אומגעקערט איבערן 'טיוטס ווערט' אין רוים].

א האט זיך דער הויפט גענעראל פון די הויפטשטעלען זיך דערשטענען, און האט נאכאמאל געבעטן פון יוסף שטייט נאכאמאל אריינגעווייזן אינעם הייליגן היכל און ארויסגעטען פון דארט נאך א כלי שרת צוזאנגדיג אז אלץ באלייגט וועט ער אים אריבערגעבן די גאנצע פארדינסט פון די שטיינער פאר די קומענדיגע דיי יאר!

נאר צום גרויסן וואונדער פון יעדן איינעם האט יוסף משיחא פלוצלונג געטוישט זיין מיטען, און שטרענג אפגעזאגט זייער פארשלאג [הצעה] און נישט נאר דאס

דער אלייטער באבערע רבי זצוקל איז אמאל אנגעקומען צום כותל המערבי, שריד בית מקדש, און א וואונדער, זייענדיג אויף א באוון איינעם וואלד, לאנד, און האט אים געזען א השווער מענטש, וועלכער איז געווען א תלמיד חכם און איש מום מעם וועלכער קלאפן און וויינט מיט בכיית נוראות אויפן חורבן בית המקדש. - דער צדיק איז זייער באיינטערעסירט געווארן פון דאס וואס ער האט געזאגט, און האט זיך אומגעקערט פאר זיין באלייטער, און לאכערט האט דער תלמיד חכם און זיך א 'ניצוץ' פון דימדה תנאי! און פשוטער פלעגט ער אסאך מאל שיקן צו אים 'הסרת' צו דערמאנען ביי זיינע פארטענישן הפלות ביים כותל המערבי.

הרה"ק רבי משה מרדכי לעלבער זצוקל ז"ל האט לאנגע יארן געוואוינט אין זיין רויז און ירושלים עיר'ה, און דערנאך האט ער זיך אריבערגעצויגן קיין בני ברק וואו ער האט געוואוינט און א געניגענע דירת ערקלעכדיג אז און ירושלים עיר הקדוש פילט מען זייער שטארק דער צער פון די שכינה הקדושה וועלכער וואנדערט פון אים פלאצן און אדערן און האט נישט קיין רות און דערביי און ער נישט סתול צו זיין און זיין אייגענע רות, זענענדיג דעם עיר הקדוש והמקדש וואו עס איז ארויסגעטן און פארשעמט געווען אונזערע זינד! [אזוי ווי עס איז באוואוסט דער סתם פון אסאך צדיקים קדוש' עליון וועלכע האבן זיך געפירט צו גיין 'לולח כדי זיך צו באטייליגן אינעם צער פון שכינתא בגלותא און זיין הייליגן ברודער ד' ר' אריאל' און דער ר' ר' זושא זכות יין עליון, און נאך הייליגן צדיקים].

- > < -

עס ווערט דערציילט אין מדרש (ב"ר סה כב), אז ווען איז געווען געוואלד אריינגען אינעם רחבת האבן זיי שטארק מורא געהאט אז זיי וועלן געשעדיגט ווערן, און זיי האבן געזעט געוואלד אויספארבירן דורכן אריינשקין א איד אז ער זאל אריינגיין אינעם היכל און ארויסגעטען איינס פון די קל' המקדש, און ווען ער דאס טראגט מיט זיך א סכה. דערביי האבן זיי אויסגעפירט, אז און וועלכע וועט אריינגיין אינעם בית המקדש און ארויסגעטען כל'ס פון דארט - איז וואס ער וועט ארויסגעטען וועט זיין יינס!

געווען איז דארט א איד וועלכער איז א רשע און א פוק, מיטן נאמען יוסף משיחא וועלכער האט זיך אונטערגעגעבן דעם שרעקליכן אויפפאלג און צום שרעקליכן ווייטאט און שאנד און געפערליכע היילן השם בפרהסיא האט ער ספיקס געווען אריינגעווייזן אינעם בית המקדש און עס פארשווערן רומאנא נצלן,

די ספעציעלע טעכעפאן ליניע צו באשטעלן די ספרים פון 'מכון טיב'
פון הנה"ג רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 קלינגט אריין באשטעלן זעליקווי פון פון אפצאל - ביז צו אייער טעבול

shivti1@gmail.com

05276-10455 078-3331109 טל: רח' ישעיהו 7 ירושלים

יולי ע"י קהילה שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים